

Варненската опера в София – активен театър в развитие

Епизодът „Адриана Лекуврьор“

Боянка Арнаугова

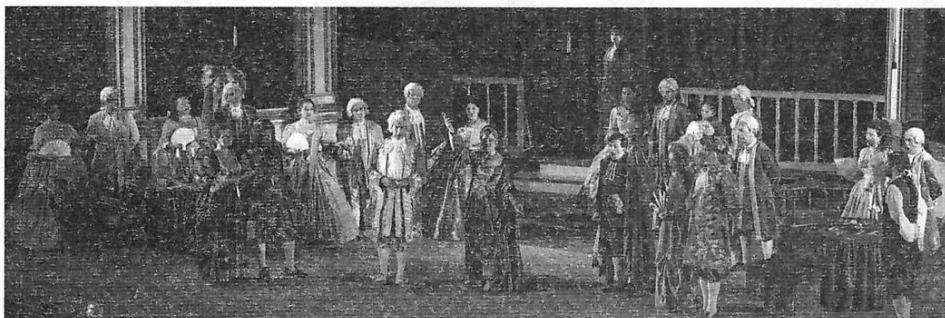
Докато Софийската опера гастролираше с успех в Япония, нейната сцена бе място на действие на Варненската опера, която представи три от най-новите си постановки. Творби, в последно време не много често играни: „Андре Шение“ от Джордано, „Адриана Лекуврьор“ от Чилеа и „Дон Паскуале“ от Доницети. Оперите, които са показателни и за ръста на една трупа, изискват широк спектър от възможности и обмислена репертоарна натовареност на състава. И трите произведения дават изява на певци с различни гласове и качества и са залог за прогреса им в професията, тъй като не само обогатяват опитностите и знанията, но са базови

в усвояване и на буфо, и на веристичния стил на 19. – 20. век. В днешното време на много проблеми и трудности за оперните театри доста рядко се мисли за творческото развитие на съставите. Очевидно ръководството на Варненската опера има идеи и амбиции за просперитета на театъра, което винаги рефлектира и върху вкуса на публиката. Искам да подчертая още, че гастролът

на Варненци всъщност беше своеобразен минифестивал, който ми спомни за исторически факт - някогашните Прегледи на българското оперно изкуство, една великолепна възможност за представяне, среща и оценяване на оперите от цялата страна. Същевременно и форма за обмен на опит, идеи и преди всичко за преодоляване на пагубния провинциален изолационизъм, за сверяване на критериите, за опознаване на артисти, дириженти, постановчици. В настоящето време подобно гостуване с три постановки за по един спектакъл е истински подвиг - от материалната, финансовата страна, тъй като това е сложна организация: превозване на декори, костюми, инструменти, хотели, командировъчни и пр., и пр.

„Адриана Лекуврьор“ ни срещна не само със забележителната певица Цветелина Василева, която рядко чуваме у нас, но и с младата диригентка Вилиана Вълчева (1980) – швейцарска възпитанка, завършила висшите музикални училища в Берн, Нюшател и Люцерн – магистратура по оперно-симфонично дирижиране. Гостувала е на различни оркестри в Швейцария, Германия и др. „Адриана Лекуврьор“ е творба, комплицирана и за протагонистите, и за диригента. Вилиана Вълчева ми направи впечатление както с точен, ясен жест, с енергичността си, която ѝ позволява да гържи здраво „в ръце“ сцена и оркестър. Всеки солист - било певец или инструменталист, беше следен внимателно, т.е. можеше да разчита на диригентката, която без съмнение владее партитурата и познава стила на Чилеа, а има и собствена интерпретационна концепция. Коеято пролича от изработените и красиво преливащи сола в оркестъра, от образно-драматургичните мотиви, преминаващи през разнообразни ладово-хармонични трансформации, от изведените тембри и елегант-

ни мелодични линии, но най-важното ѝ постижение бе постигнатият баланс на сцена и оркестър. Впечатлението ми е за талантлива, стабилно подготвена диригентка, която има и характер и нерв, и запали всички. „Адриана Лекуврьор“ е много блага за певците опера, но без особено богата оркестраторска инвенция. Би било много хубаво, ако Вилиана Вълчева бъде поканена и в други театри и оркестри - днес има недостиг на дириженти с характер и индивидуалност, които да работят с певците и съставите, а не само да сглобяват набързо една постановка на принципа „дайте да гаем, колеги“. Вилиана Вълчева направи ярка заявка за успешно бъдеще.

Режисьор е Деян Прошев, възпитаник на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и много успешен директор на Македонската национална опера и балет в Скопие. Всъщност спектакълът е копродукция на двата театъра: декор - Александър Златович, костюми - Весна Радович (и двамата от Сърбия), хореография - Олга Панко (Македония), хор на Варненската опера с диригент Стефан Бояджиев. Изчистена, логично изградена, в добрите традиции е режисьорската концепция, в която няма излишни мизансцени, приоритетни са солистите. Празникът направиха Цветелина Василева, Иво Йорданов, Даниела Дякова и тенорът Георг Цуцковски (Македония), заместил в последния момент Иван Момиров. Разбира се, в творбата има един протагонист - голямата френска актриса от 18. век Адриана Лекуврьор, партия, която изисква не само вокална зрялост и майсторство, но и актьорски дарби. Дебютът на Цветелина Василева в тази опера отново я представи с познатите ни качества: много талантливата певица, отгадена на изкуството, перфекционистка, интелигентна, музикална. Но добави и нови шрихи, предимно в игровия аспект и във виртуозното използване на глас, техника, тембри за формиране на изразителни и въздействащи мелодични фрази, пресъздаващи широк спектър от психологически настроения. Пример са монолозите ѝ. Особено експресивен и емоционално разнообразен бе „монологът на Федра“ от трето действие, а нежно-сентименталната сцена с букетчето („Бедни цветенца“) майсторски преля в трагичната си пресмъртна покъртителна тирада. Цветелина Василева изгради многопланово своята героиня, движейки я между романтичните пориви на влюбената и трагичната реалност, придавайки ѝ много чо-

ПАНОРАМА

Вечност, жизненост, но и обреченост. Достойно партньорство на Георги Цуцковски - здрав тенор, елегантен като музикално и актьорско присъствие. Особено се откряха мецосопраното Даниела Дякова – принцеса де Буийон, силна, концентрирана, емоционално въздействена с обемния си, богат на тембри голям глас, и баритонът Иво Йорданов - чудесен в ролята на Мишоне. Той насити партията си с топлина, несподелена обич и вътрешно страдание, реализирани с глас и с актьорско присъствие. Арсей Арсов (Аба-

тът) и Евгений Станимиров (принц де Буийон) обогатиха чудесния ансамбъл, включително и изпълнителите в епизодичните роли. Защото благодарение на таланта и съчастието на артистите, на оркестъра, хора и на всички участници - видими и зад кулисите, се състоя един чудесен, запомнящ се спектакъл, който представи епизод от настоящето на Варненската опера. Активен театър в развитие, чиято цел е ансамбловото изкуство - рожба на единомислие и искрен ентузиазъм.